

Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Economic Research

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

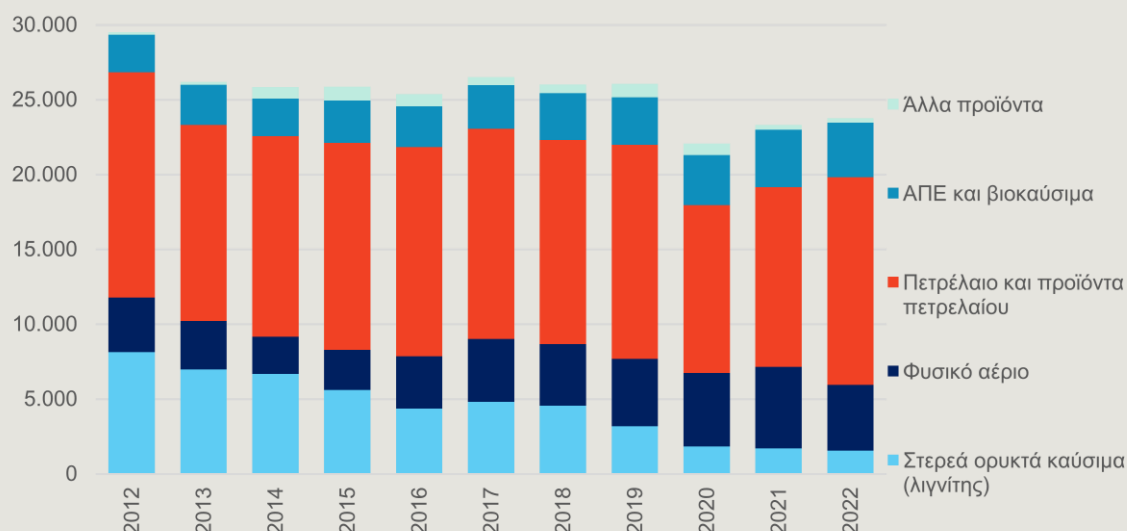
Ενεργειακό μίγμα, Γεωπολιτικές εξελίξεις και Εμπόριο καυσίμων: Η Στρατηγική Θέση της Ελλάδας

Η παγκόσμια ενεργειακή σκηνή βιώνει ραγδαίες αλλαγές, επηρεασμένη από παράγοντες όπως η κλιματική αλλαγή, οι γεωπολιτικές εξελίξεις και οι τεχνολογικές καινοτομίες, δυνάμεις οι οποίες αναδιαμορφώνουν την αγορά ενέργειας και επηρεάζουν τη δυναμική προσφοράς και ζήτησης, ωθώντας και επιταχύνοντας την πορεία μετάβασης προς ένα βιώσιμο και ανθεκτικό ενεργειακό υπόδειγμα. Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία πυροδότησε σειρά αλλαγών στο ενεργειακό τοπίο, φέρνοντας ταυτόχρονα αλματώδεις αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων, ιδιαίτερα του φυσικού αερίου. Οι τιμές έχουν πλέον εξομαλυνθεί σε μεγάλο βαθμό, χωρίς ωστόσο να αγγίζουν τα επίπεδά τους πριν από το ξέσπασμα του πολέμου, με τις εξελίξεις στις τιμές των καυσίμων να αντανακλώνται και στον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) που περιλαμβάνει τα προϊόντα ενέργειας.

Παράλληλα, η Ελλάδα έχει προχωρήσει σε ποικίλες δράσεις με σκοπό την ενίσχυση του ενεργειακού προφίλ και της ανθεκτικότητάς της έναντι εξωγενών παραγόντων που μπορεί να διαταράσσουν το ενεργειακό ισοζύγιο της. Μεταξύ άλλων, στη χώρα: (i) έχει μειωθεί σταδιακά, κατά την τελευταία δεκαετία, η χρήση του λιγνίτη στην ηλεκτροπαραγωγή, ενώ παράλληλα έχουν ενισχυθεί οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) (Γράφημα 1), (ii) έχουν περιορισθεί οι καθαρές εισαγωγές ενεργειακών προϊόντων, οι οποίες αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό της συνολικά διαθέσιμης ενέργειας της χώρας και (iii) έχουν ήδη υλοποιηθεί αλλά και σχεδιάζονται νέα έργα υποδομών μεταφοράς φυσικού αερίου από και προς την Ελλάδα, με στόχο τη μείωση

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Εξέλιξη της μικτής διαθέσιμης ενέργειας στην Ελλάδα ανά ενεργειακό προϊόν (σε χιλ. ΤΙΠ*)

Πηγή: Eurostat

Σημειώσεις:

*Ο τόνος ισοδύναμου πετρελαίου (Τ.Ι.Π.) είναι μονάδα μέτρησης και ισοδυναμεί με την ενέργεια που εκλύεται από την καύση ενός τόνου αργού πετρελαίου

των εισαγωγών ενεργειακών προϊόντων από την Ρωσία στο πλαίσιο του σχεδίου REPowerEU της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹.

Οι συνιστώσες της μικτής διαθέσιμης ενέργειας στην Ελλάδα και η άνοδος των ΑΠΕ στο ενεργειακό μίγμα της χώρας

Στο ενεργειακό ισοζύγιο (energy balance), η μικτή διαθέσιμη ενέργεια είναι το σύνολο των διαθέσιμων ενεργειακών προϊόντων, το οποίο ισούται με τις καθαρές εισαγωγές (εισαγωγές μείον εξαγωγές ενεργειακών προϊόντων), συν την πρωτογενή παραγωγή ενεργειακών προϊόντων, μείον τις μεταβολές στα αποθέματα (Γράφημα 2). Το 2022, η μικτή διαθέσιμη ενέργεια κυμαινόταν στις 23.774 χιλ. τόνους ισοδύναμου πετρελαίου (ΤΙΠ), έχοντας μειωθεί οριακά σε σχέση με το 2021, αλλά κατά 19% σε σύγκριση με το 2012 (Γράφημα 1). Η μικτή διαθέσιμη ενέργεια στην Ελλάδα στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στις εισαγωγές ενεργειακών προϊόντων, κυρίως πετρελαίου και φυσικού αερίου. Το 2022, οι καθαρές εισαγωγές σε ενεργειακά προϊόντα έφθασαν στους 18.924 χιλ. ΤΙΠ, συνιστώντας περίπου το 80% του συνόλου της μικτής διαθέσιμης ενέργειας, ενώ η πρωτογενής παραγωγή, η οποία περιλαμβάνει κυρίως τον λιγνίτη και τις ΑΠΕ, διαμορφώθηκε στις 5.254 χιλ. ΤΙΠ. Σημειώνεται ότι ένα μέρος από τη μικτή διαθέσιμη ενέργεια υπόκειται σε μετασχηματισμούς για να παραχθούν δευτερογενή προϊόντα, όπως η ηλεκτρική ενέργεια, ενώ ένα άλλο μέρος της τροφοδοτεί απευθείας την τελική κατανάλωση.

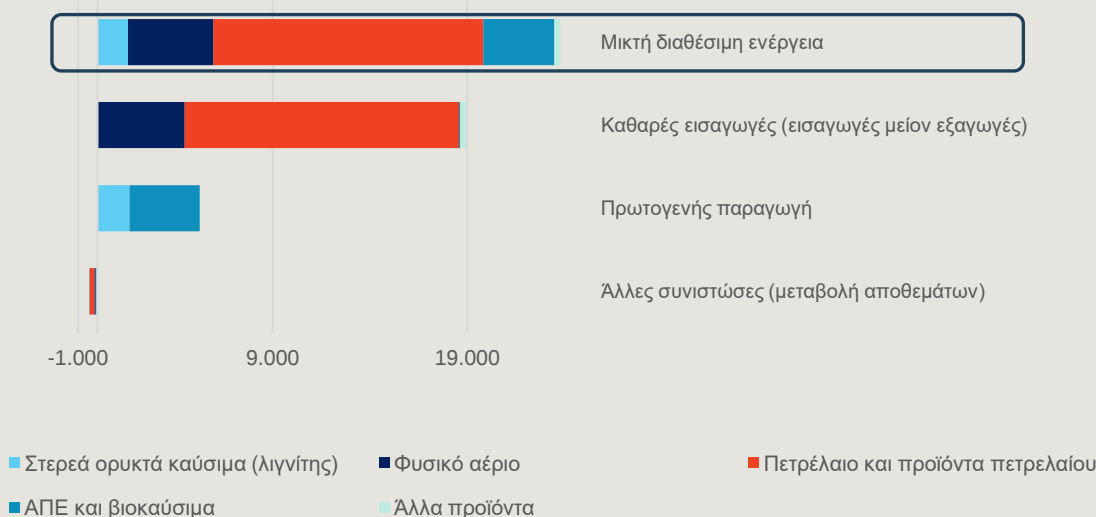
Αναλύοντας το ισοζύγιο της μικτής διαθέσιμης ενέργειας, το 2022, ανά ενεργειακό προϊόν (SIEC: Standard International Product Classification), το 58% ήταν πετρέλαιο (συμπεριλαμβανομένων και άλλων πετρελαιοειδών ενεργειακών προϊόντων), το 19% φυσικό αέριο, το 15% προήλθε από τις ΑΠΕ, όπως αιολική και ηλιακή ενέργεια και το 7% από τα στερεά ορυκτά καύσιμα, εκ των οποίων το κύριο είδος στην Ελλάδα είναι ο λιγνίτης (Γράφημα 2). Το μίγμα αυτό έχει μεταβληθεί σημαντικά, την τελευταία δεκαετία, σηματοδοτώντας τη στροφή προς τις ΑΠΕ και την υποκατάσταση του λιγνίτη -παρά την προσωρινή αύξηση της χρήσης του την τελευταία διετία εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης- αφού, το 2012, ο λιγνίτης συμμετείχε κατά 28% στη διαθέσιμη ενέργεια και οι ΑΠΕ κατά 8%. Παρά τη σημαντική πτώση της συμμετοχής του λιγνίτη εντός των τελευταίων δέκα ετών και την άνοδο των ΑΠΕ στο ενεργειακό μίγμα, το εισαγόμενο πετρέλαιο παραμένει το κύριο ενεργειακό προϊόν. Σημαντική αύξηση παρουσιάζει, επίσης, το εισαγόμενο φυσικό αέριο. Από το 2012 μέχρι το 2021, πριν από το ξέσπασμα της ενεργειακής κρίσης, το φυσικό αέριο είχε αυξηθεί σωρευτικά κατά 49%, ενώ, το 2022, μειώθηκε από τις 5,5 χιλ. ΤΙΠ σε 4,4 χιλ. ΤΙΠ.

Η γεωγραφική κατανομή του εμπορίου καυσίμων από και προς την Ελλάδα πριν και μετά από τις γεωπολιτικές εξελίξεις των τελευταίων ετών

Η Ελλάδα, εξαρτώμενη σε μεγάλο βαθμό από τα καύσιμα άλλων χωρών για την κάλυψη των ενεργειακών της αναγκών και αναγνωρίζοντας τις νέες προκλήσεις, έχει υιοθετήσει στρατηγικές για την αύξηση της ενεργειακής της αυτονομίας, τη διαφοροποίηση των προμηθευτών της και του ενεργειακού της μίγματος, καθώς και για την ενίσχυση της ενεργειακής της αποδοτικότητας. Οι προσπάθειες αυτές παίζουν σημαντικό ρόλο ούτως ώστε η χώρα να είναι θωρακισμένη απέναντι σε μελλοντικούς κινδύνους επάρκειας του ενεργειακού της ανεφοδιασμού και της ενεργειακής της βιωσιμότητας και ασφάλειας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

Ενεργειακό ισοζύγιο ανά προϊόν, 2022 (σε χιλ. ΤΙΠ)

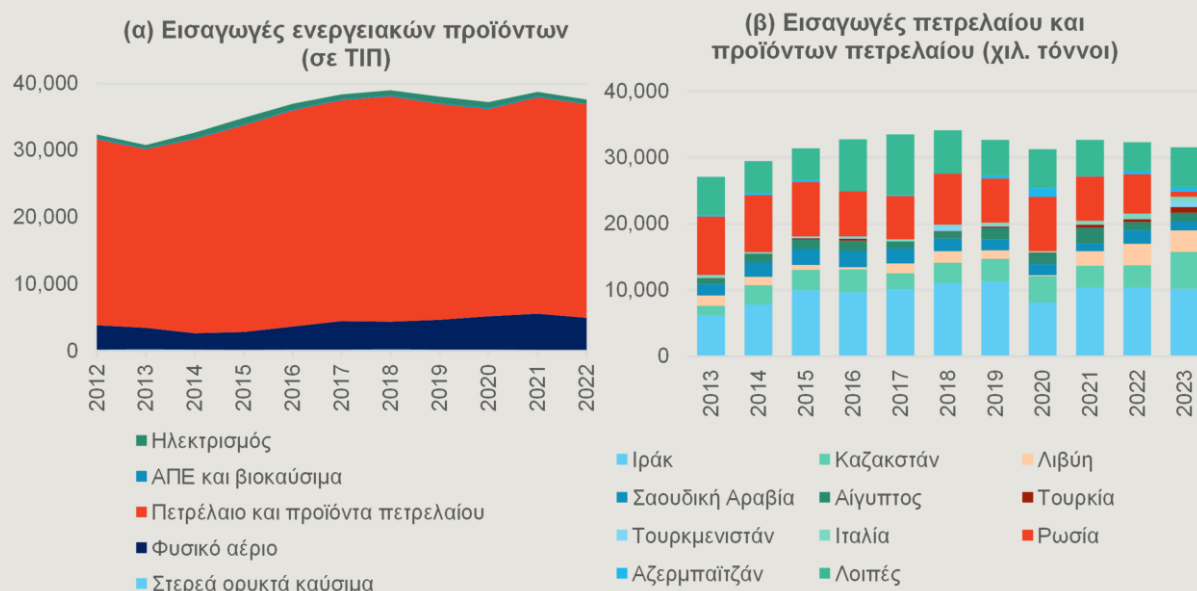
Πηγή: Eurostat

Ο πόλεμος στην Ουκρανία επέφερε αλλαγές στις τιμές, καθώς και στο μίγμα των εισαγωγών και τις χώρες προέλευσης του πετρελαίου και του φυσικού αερίου. Οι εισαγωγές ενεργειακών προϊόντων, μειώθηκαν συνολικά κατά 3% σε ετήσια βάση, το 2022, φθάνοντας στις 37,6 χιλ. ΤΙΠ, ενώ, εντός της δεκαετίας 2012-2022, αυξήθηκαν σωρευτικά κατά 16% (Γράφημα 3α). Αντιστοίχως, οι εξαγωγές ενεργειακών προϊόντων από την Ελλάδα, οι οποίες κατά το 95% είναι διυλισμένο πετρέλαιο, ήταν μειωμένες κατά 13%, το 2022, έναντι του 2021, αλλά αυξήθηκαν κατά 45% στο διάστημα 2012-2022. Ως αποτέλεσμα των παραπάνω μεταβολών, οι καθαρές εισαγωγές ενέργειας στη χώρα αυξήθηκαν κατά 10% το 2022, σε ετήσια βάση, αλλά υποχώρησαν κατά 3% σε σύγκριση με το 2012.

Με βάση την κατανομή των εισαγωγών ανά ενεργειακό προϊόν, το πετρέλαιο και τα προϊόντα πετρελαίου αποτελούσαν το 85% των συνολικών εισαγωγών το 2022, δηλαδή 31,9 χιλ. τόννους. Οι εισαγωγές πετρελαίου μειώθηκαν μόλις κατά 1% σε σύγκριση με το 2021, αλλά αυξήθηκαν κατά 15% σε σχέση με το 2012. Ανάμεσα στους κυριότερους προμηθευτές της Ελλάδας ήταν το Ιράκ, από το οποίο εισήχθησαν 10.201 χιλ. τόννοι πετρελαίου, καλύπτοντας το 32% των προμηθειών (Γράφημα 3β). Το Καζακστάν ήταν η δεύτερη μεγαλύτερη πηγή, καλύπτοντας το 18% των συνολικών εισαγωγών, ενώ και οι εισαγωγές από την εν λόγω χώρα αυξήθηκαν σημαντικά, την τελευταία δεκαετία. Άλλες προμηθεύτριες χώρες είναι η Λιβύη (10%), η Σαουδική Αραβία (4%) και η Αίγυπτος (4%). Οι εισαγωγές από την Ρωσία μειώθηκαν δραστικά, το 2023, κατά 87% λόγω των κυρώσεων που επιβλήθηκαν σε αυτή τη χώρα από την ΕΕ στα τέλη του 2022 και στις αρχές του 2023. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα το μερίδιο της Ρωσίας στο σύνολο των εισαγωγών πετρελαίου να περιοριστεί σε μόλις 2% το 2023 (από 18% το 2022), και να αντικατασταθεί από εισαγωγές από χώρες όπως το Καζακστάν, η Τουρκία, το Τουρκμενιστάν, το Αζερμπαϊτζάν και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Οι εισαγωγές φυσικού αερίου αντιπροσώπευαν το 13% των εισαγωγών ενέργειας το 2022, δηλαδή 4.885 χιλ. ΤΙΠ, παρουσιάζοντας μείωση κατά 10% σε ετήσια βάση, αλλά αύξηση κατά το ένα τρίτο, από το 2012 έως το 2022 (Γράφημα 3α). Οι κυριότεροι προμηθευτές της Ελλάδας ήταν οι ΗΠΑ (32%), το Αζερμπαϊτζάν (20%), η Ρωσία (17%), η Αλγερία (8%) και η Αίγυπτος (8%), από τις οποίες η χώρα εισήγαγε συνολικά το 85% του φυσικού αερίου το 2022 (Γράφημα 4α). Οι εισαγωγές φυσικού αερίου από την Ρωσία μειώθηκαν δραστικά κατά 62% το 2022, σε σύγκριση με το 2021, περιορίζοντας το μερίδιό της στο 17% (από 41% το 2021). Οι μειωμένες αυτές εισαγωγές αντικαταστάθηκαν από προμήθειες από τις ΗΠΑ, την Αίγυπτο, την Νιγηρία και την Νορβηγία. Το LNG αντιστοιχούσε σε περίπου τα δύο τρίτα των συνολικών εισαγωγών φυσικού αερίου το 2022 (35% το 2021 και 16% το 2013). Το 2023, οι εισαγωγές LNG μειώθηκαν κατά 27%, φθάνοντας τα 2.607 εκατομμύρια κυβικά μέτρα, εκ των οποίων το 38% προήλθε από τις ΗΠΑ (52% το 2022) και το 30% από την Ρωσία, η οποία αύξησε τις εξαγωγές LNG προς την Ελλάδα το ίδιο έτος (Γράφημα 4β).

Τέλος, όπως προαναφέρθηκε, οι τιμές των ενεργειακών προϊόντων έχουν εξομαλυνθεί, με τη μέση τιμή αργού πετρελαίου Brent, για το πρώτο πεντάμηνο του 2024, να διαμορφώνεται στα 83,5 δολάρια / βαρέλι (81,0 δολάρια / βαρέλι το αντίστοιχο διάστημα του 2023 και 101,6 δολάρια / βαρέλι το 2022) και την τιμή TTF φυσικού αερίου σε συμβόλαιο ενός μηνός στα 28,5 €/MWh (46,4 €/MWh το αντίστοιχο διάστημα του 2023 και 99,1 το 2022). Αντίστοιχα, ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) για το φυσικό αέριο, κατά το πρώτο τετράμηνο του 2024, υποχώρησε σημαντικά (-48%) σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2023, ενώ το πρώτο τετράμηνο του 2023 είχε αυξηθεί κατά 14%. Ο ΕνΔΤΚ για το πετρέλαιο κίνησης σημείωσε οριακή πτώση της τάξης του 1% το πρώτο τετράμηνο του 2024, έναντι του πρώτου τετραμήνου

ΓΡΑΦΗΜΑ 3
Εισαγωγές ενεργειακών προϊόντων (α) και εισαγωγές πετρελαίου ανά χώρα προέλευσης (β)

Πηγή: Eurostat

του 2023, ενώ επίσης οριακά (-0,4%) υποχώρησε κατά το ίδιο διάστημα και ο αντίστοιχος δείκτης τιμών για τη βενζίνη (-2% το πρώτο τετράμηνο του 2023 έναντι του πρώτου τετραμήνου του 2022).

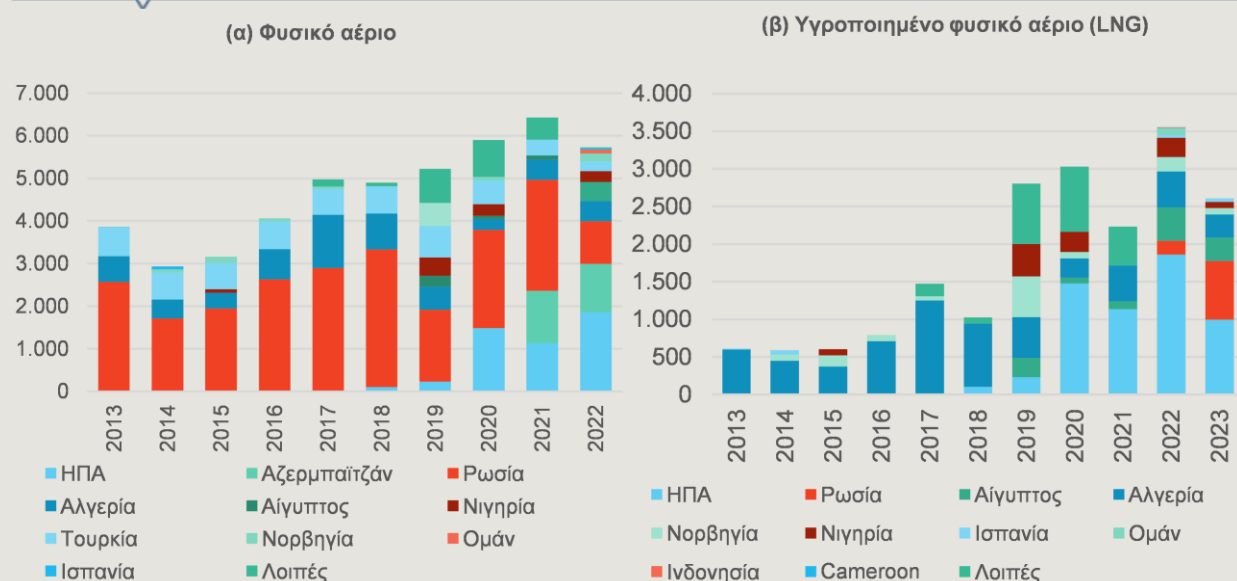
Ο ρόλος της Ελλάδας ως προς τη διαμετακόμιση του φυσικού αερίου προς άλλες Ευρωπαϊκές χώρες

Η Ελλάδα, ως χώρα με στρατηγική γεωγραφική θέση, διαδραματίζει έναν όλο και πιο σημαντικό ρόλο στην ενεργειακή ασφάλεια της ευρύτερης περιοχής της ανατολικής Μεσογείου και των Βαλκανίων. Οι δυνατότητες εξαγωγών φυσικού αερίου από την Ελλάδα προς τις χώρες της ανατολικής και κεντρικής Ευρώπης αναμένεται να διευρυνθούν ως αποτέλεσμα των διαφόρων έργων υποδομής. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου 2023-2032 του Διαχειριστή Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ), προβλέπονται έργα συνολικού ύψους Ευρώ 1,27 δισ. προς αυτή την κατεύθυνση, εκ των οποίων Ευρώ 458 εκατομμύρια αντιστοιχούν σε νέα έργα.

Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η Ελλάδα θα στηρίξει την αύξηση της δυναμικότητας του Διαδριατικού Αγωγού Φυσικού Αερίου (TAP²) αλλά και του Ελληνοβουλγαρικού Διασυνδεδετήριου Αγωγού (IGB), ο οποίος συνδέεται με τον TAP, προκειμένου να συμβάλει στη διαφοροποίηση των πηγών φυσικού αερίου και εξαγωγής μη ρωσικού φυσικού αερίου από και προς την Νοτιοανατολική Ευρώπη, σύμφωνα με τους στόχους που τέθηκαν στο σχέδιο REPowerEU της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹ (ypen.gov.gr). Επιπρόσθετα, η Ελλάδα θα συμμετέχει σε έναν νέο διάδρομο φυσικού αερίου της Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης, τον Κάθετο Διάδρομο, σε συνεργασία με την Βουλγαρία, την Ρουμανία, την Ουγγαρία, την Σλοβακία, την Μολδαβία και την Ουκρανία (ypen.gov.gr). Τέλος, η Ελλάδα διαθέτει δύο τερματικά Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου (LNG), τα οποία μπορούν να υποδεχθούν LNG από όλο τον κόσμο, το πρώτο στη Ρεβυθούσα, που τέθηκε σε λειτουργία στα τέλη του 2019, και το δεύτερο στην Αλεξανδρούπολη (FSRU).

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Ετήσιες εισαγωγές φυσικού αερίου και LNG ανά χώρα προέλευσης (σε εκατομμύρια κυβ. μέτρα)

Η Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Ετήσια στοιχεία	2019	2020	2021	2022	2023	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2015)	1,9	-9,3	8,4	5,6	2,0	
Ιδιωτική Κατανάλωση	1,8	-7,4	5,8	7,4	1,8	
Δημόσια Κατανάλωση	2,4	3,0	1,8	2,1	1,7	
Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου	-2,2	2,0	19,3	11,7	4,0	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	4,9	-21,5	24,2	6,2	3,7	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	2,9	-7,3	17,9	7,2	2,1	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	0,3	-1,2	1,2	9,6	3,5	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	17,3	16,3	14,7	12,4	11,1	
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	3,9	-6,8	-4,5	0,0	1,9	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	180,6	207,0	195,0	172,7	161,9	
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-1,5	-6,6	-6,8	-10,3	-6,3	

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2023	2023		2024	Τελευταία διαθέσιμη περίοδος	Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές, δείκτες)
		Q3	Q4	Q1		
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	-2,1	-2,3	-1,4	-4,3	-4,8 (Ιαν.-Απρ. 24)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	16,5	13,4	27,6	5,8	9,0 (Ιαν.-Μάρ. 24)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)	15,9	20,8	12,1	26,7	26,7 (Ιαν.-Μαρ. 24)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	4,2	0,6	5,8	1,4	3,8 (Ιαν.-Απρ. 24)	
Δείκτες Προσδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	51,6	52,2	51,0	55,8	54,0 (Ιούν. 24)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	107,6	109,8	105,6	106,9	110,6 (Ιούν. 24)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	104,0	103,8	95,3	104,8	108,3 (Ιούν. 24)	
Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης	-40,0	-36,3	-43,5	-46,1	-42,7 (Ιούν. 24)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	3,6	2,1	3,6	4,5	4,9 (Μάρ. 24)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	5,8	4,7	5,8	6,6	7,6 (Μάρ. 24)	
Νοικοκυριά	-2,0	-2,3	-2,0	-1,4	-1,0 (Μάρ. 24)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	3,4	2,6	3,4	4,6	5,2 (Μάρ. 24)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-3,6	-3,7	-3,6	-3,2	-2,9 (Μάρ. 24)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	3,5	2,3	3,3	3,1	2,4 (Μάρ. 24)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	13,8	12,5	12,4	10,4	10,4 (Α' τρίμ. 24)	
Ανεργία (% , μ.ο. Περιόδου, εποχ. διορθ.)	11,1	11,0	10,8	11,2	10,6 (Μάρ. 24)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2015)						
Ιδιωτική Κατανάλωση	1,8	1,4	2,0	2,2	2,2 (Α' τρίμ. 24)	
Δημόσια Κατανάλωση	1,7	-0,9	1,9	-4,0	-4,0 (Α' τρίμ. 24)	
Επενδύσεις	4,0	5,1	-5,5	2,9	2,9 (Α' τρίμ. 24)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	3,7	2,8	1,6	-5,7	-5,7 (Α' τρίμ. 24)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	2,1	4,1	0,0	3,1	3,1 (Α' τρίμ. 24)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, IOBE, S&P Global

Γαλλικές εκλογές και αβεβαιότητα οικονομικής πολιτικής

Μετά από την ισχυρή νίκη του ακροδεξιού κόμματος «Εθνική Συσπείρωση» (National Rally) στις εκλογές για το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, ο Γάλλος πρόεδρος Emmanuel Macron προκήρυξε πρόωρες εθνικές εκλογές για τις 30 Ιουνίου και τις 7 Ιουλίου. Το κόμμα της Marine Le Pen εξέλεξε συνολικά 30 ευρωβουλευτές (σε σύνολο 81), τους περισσότερους από οποιοδήποτε άλλο κόμμα κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Παράλληλα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα του πρώτου γύρου των βουλευτικών εκλογών και λαμβανομένης υπόψη της αξιοσημείωτης αύξησης της συμμετοχής των πολιτών, η Εθνική Συσπείρωση εξασφάλισε την πρώτη θέση, αλλά η προσοχή στρέφεται στις συμμαχίες των πολιτικών δυνάμεων της ερχόμενης Κυριακής. Η εξασφάλιση της απόλυτης πλειοψηφίας στον δεύτερο γύρο, δεν θεωρείται δεδομένη, ενώ οποιοδήποτε αποτέλεσμα (σχηματισμού κυβέρνησης ή ακυβερνησίας), δύναται να δημιουργήσει μια περίπλοκη «συγκατοίκηση» με τον Macron, του οποίου η προεδρική θητεία διαρκεί έως τον Μάιο του 2027. Αξίζει να αναφερθεί ότι, ο Πρόεδρος θα παραμείνει υπεύθυνος για την άσκηση της εξωτερικής πολιτικής, αλλά θα χρειαστεί τη στήριξη του εθνικού κοινοβουλίου, καθώς και του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου για να εγκρίνει τα δημοσιονομικά μέτρα. Μία ενδεχόμενη δυσλειτουργική συνεργασία κινδυνεύει να επιβραδύνει τις αναγκαίες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και τη δημοσιονομική εξυγίανση, παράγοντες που θα ενίσχυαν τη μέτρια οικονομική ανάπτυξη κατά το υπόλοιπο της δεύτερης και τελευταίας θητείας του Macron ως προέδρου. Μία τέτοια υψηλή αβεβαιότητα έχει ανησυχήσει τους επενδυτές, την επιχειρηματική κοινότητα, αλλά και τους εταίρους της Γαλλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πιο συγκεκριμένα, οι εκτιμώμενες προκλήσεις που προκύπτουν για την γαλλική και την ευρωπαϊκή οικονομία από την αλλαγή του πολιτικού σκηνικού στη Γαλλία συνοψίζονται στα κάτωθι:

- Μία νέα ευρωσκεπτικιστική κυβέρνηση είναι πιο πιθανό να διαφωνήσει με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως προς τη συμμόρφωση με τους αυστηρούς κανόνες της ΕΕ, που απαιτούν από τη Γαλλία να δεσμευτεί σε ένα μακροπρόθεσμο πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης. Επιπλέον, σύμφωνα με τις προεκλογικές δεσμεύσεις του National Rally, που υποστηρίζει σε γενικές γραμμές αύξηση των κρατικών δαπανών και μείωση των φόρων (π.χ. μείωση του ΦΠΑ στα καύσιμα και την ενέργεια από το 20% στο 5,5%), ο κίνδυνος μίας πιο χαλαρής δημοσιονομικής πολιτικής έχει αυξηθεί. Ενδεικτικά, το δημόσιο χρέος της Γαλλίας αυξήθηκε σε 110% του ΑΕΠ, το 2023, από 85% του ΑΕΠ, το 2010 (Γράφημα 5), καταγράφοντας σημαντική αύξηση, τα τελευταία έτη των συνεχόμενων διαταραχών. Παράλληλα, το 2023 το δημοσιονομικό έλλειμμα έφθασε στο 5,5% του ΑΕΠ υπερβαίνοντας τον αρχικό στόχο του 4,9% του ΑΕΠ, εξαιτίας των μειωμένων φορολογικών εσόδων και των συνεχιζόμενων υψηλών κρατικών δαπανών, μετά από την πανδημική κρίση, για την ανακούφιση των πολιτών. Το έλλειμμα είναι μεγάλο και θεωρείται

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Το δημοσιονομικό προφίλ της οικονομίας της Γαλλίας, % του ΑΕΠ

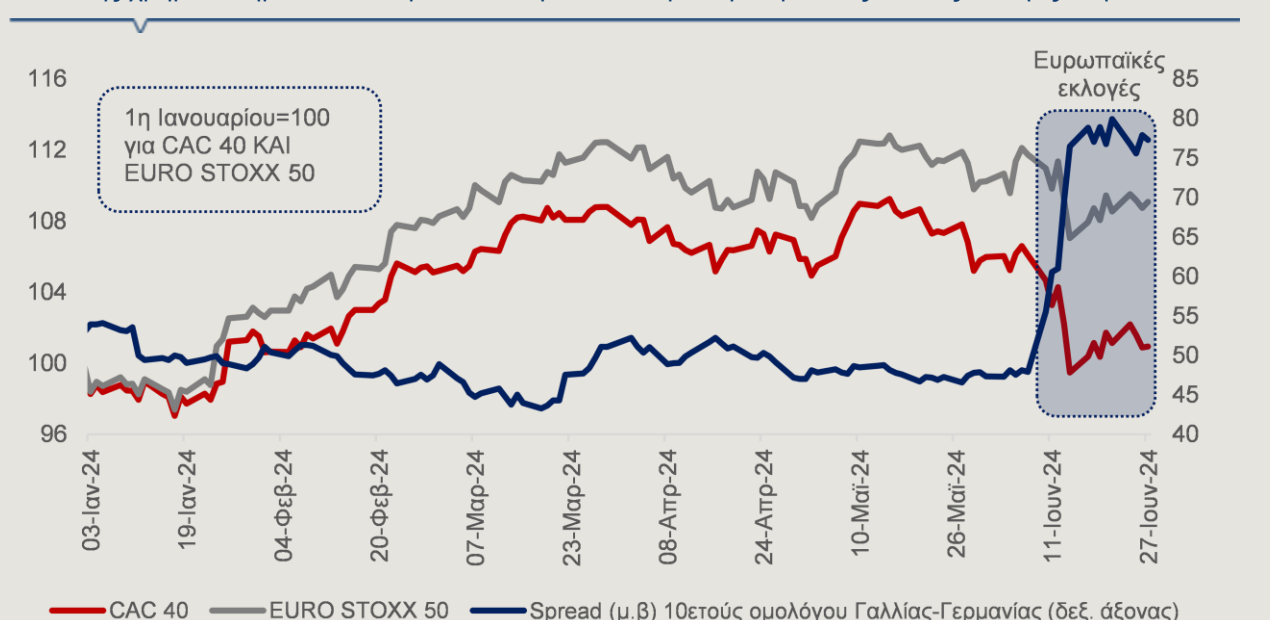

ασύμβατο με έναν σταθερό λόγο χρέους προς ΑΕΠ. Ο στόχος για το έλλειμμα το 2024 είναι 5,1% του ΑΕΠ. Επίσης, μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ, η Γαλλία καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό κρατικών δαπανών, περίπου 58% του ΑΕΠ. Με δεδομένα αυτά τα στοιχεία, στις 31 Μαΐου, ο διεθνής οίκος αξιολόγησης Standard & Poor's υποβάθμισε την πιστοληπτική ικανότητα της Γαλλίας, από AA σε AA- (France's Post-Election Economic Outlook, Rane Worldwide, 25 Ιουνίου 2024).

- Μία πιθανή αποτυχία δέσμευσης για μακροπρόθεσμη δημοσιονομική εξυγίανση ενδέχεται να διατηρήσει υψηλά τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, μέχρι τις προεδρικές εκλογές της Γαλλίας το 2027. Αυτό είναι πιθανόν να εντείνει τις ανησυχίες των επενδυτών και να αυξήσει το ασφάλιστρο κινδύνου, το οποίο, μεσοπρόθεσμα, μεταφράζεται σε υψηλότερη εξυπηρέτηση του χρέους. Ήδη, η αβέβαιη οικονομική και πολιτική προοπτική της Γαλλίας έχει αυξήσει τη νευρικότητα του επενδυτικού κοινού, η οποία αντανακλάται τόσο στην άνοδο της διαφοράς αποδόσεων μεταξύ των γαλλικών κρατικών ομολόγων και των αντίστοιχων γερμανικών, όσο και στη χρηματιστηριακή αγορά (Γράφημα 6).
- Σε περίπτωση που η νέα Κυβέρνηση αποτύχει να μειώσει το δημοσιονομικό έλλειμμα ή/και να εκπληρώσει τις γενναιοδωρες δεσμεύσεις της για αύξηση των δημοσίων δαπανών, η επιρροή της Γαλλίας στα θέματα οικονομικής πολιτικής της ΕΕ μπορεί να αποδυναμωθεί. Η Γαλλία, η οποία είναι η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία της ευρωζώνης, έχει υποστηρίξει την ιδέα της μεγαλύτερης δημοσιονομικής ολοκλήρωσης της ΕΕ. Όμως, καθώς οι οικονομικές συνθήκες της Γαλλίας αποδυναμώνονται, τα οικονομικά ισχυρότερα κράτη-μέλη της ΕΕ θα είναι λιγότερο διατεθειμένα να συμφωνήσουν σε περαιτέρω ολοκλήρωση. Επιπλέον, η ισχύς της Γαλλίας σε θέματα, όπως η βιομηχανική πολιτική και η προτεινόμενη Ένωση Κεφαλαιαγορών της ΕΕ, ενδέχεται να μειωθεί, κυρίως επειδή η συγκεκριμένη θεματολογία δεν είναι προτεραιότητα για ένα άκρως δεξιό κόμμα. Η νέα Κυβέρνηση αναμένεται να επικεντρωθεί στις εσωτερικές πολιτικές και να παραμείνει πολύ πιο επιφυλακτική για την ολοκλήρωση σε επίπεδο ΕΕ ή για τον συντονισμό των ευρωπαϊκών πολιτικών. Το National Rally υποστηρίζει, πρωτίστως, τη βιομηχανική πολιτική που στοχεύει στη δημιουργία εθνικών «πρωταθλητών». Οι οικονομικοί περιορισμοί της Γαλλίας και η εστίαση σε εσωτερικά ζητήματα, ενδέχεται να αποδυναμώσουν τη στρατιωτική και οικονομική στήριξη της προς την Ουκρανία, γεγονός που θα εντείνει τις σχέσεις της Γαλλίας με ορισμένες χώρες. Καθώς η εξωτερική πολιτική και η πολιτική ασφάλειας θα παραμείνουν υπό την αρμοδιότητα του Προέδρου, ο Macron θα συνεχίσει να υπόσχεται στήριξη για τη χώρα που έχει καταρρεύσει από τον πόλεμο. Ωστόσο, η Κυβέρνηση - όχι ο Πρόεδρος - ελέγχει τις δαπάνες, που σημαίνει ότι το σενάριο περιορισμένης και αβέβαιης στήριξης της Ουκρανίας, καθίσταται πιο πιθανό. Επιπλέον, οι δημοσιονομικοί περιορισμοί της Γαλλίας θα καταστήσουν πιο δύσκολη την αύξηση των αμυντικών δαπανών. Η Γαλλία έχει μέχρι στιγμής παράσχει σχετικά περιορισμένη βοήθεια στην Ουκρανία. Μια περαιτέρω μείωση θα αποδυνάμωνε τη θέση της στα μάτια των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης, οι οποίες θα συνεχίσουν να προσβλέπουν, κυρίως, στις Ηνωμένες Πολιτείες και, δευτερευόντως, στη Γερμανία για τη στήριξη της Ουκρανίας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Πηγή:
Bloomberg

Ο δείκτης χρηματιστηρίου και το spread των γαλλικών ομολόγων μετά τις εθνικές εκλογές στη Γαλλία

Συνοψίζοντας, η έκβαση του τελικού αποτελέσματος των εκλογών στη Γαλλία ενδέχεται να επηρεάσει τόσο την γαλλική οικονομία, όσο και τους πολιτικούς συσχετισμούς στην Ευρώπη. Ειδικότερα, σήμερα, που η Ευρώπη είναι αντιμέτωπη με πληθώρα αβεβαιοτήτων όπως το μεταναστευτικό, ο πόλεμος στην Ουκρανία, η αναιμική ανάπτυξη και ο εμπορικός προστατευτισμός, η στροφή της Γαλλίας προς τα εθνικά συμφέροντα μπορεί να προκαλέσει τάσεις αποσταθεροποίησης.

ΑΓΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Στις πολιτικές εξελίξεις στην Γαλλία και την Μεγάλη Βρετανία έχουν στραμμένη την προσοχή τους οι αγορές

- Αποτέλεσμα των βουλευτικών εκλογών στην Γαλλία και ο κρίσιμος δεύτερος γύρος
- Συνεχίζεται η τάση αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού στις ΗΠΑ, με τον δομικό αποπληθωριστή προσωπικής κατανάλωσης (core PCE) να ενισχύεται κατά 2,6% τον Μάιο
- Διεξαγωγή του πρώτου debate για τις επερχόμενες εκλογές στις ΗΠΑ

Οι εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία

ΗΠΑ ► Σκληρή μονομαχία μεταξύ των δύο υποψηφίων, κ. Biden και κ. Trump, στο πρώτο debate ενόψει των εκλογών του Νοεμβρίου στις ΗΠΑ. Η συζήτηση επικεντρώθηκε στην οικονομία, το μεταναστευτικό και τη συμμετοχή των ΗΠΑ στους πολέμους της Μέσης Ανατολής και της Ουκρανίας. Επιπλέον, η οικονομία παρουσιάζει αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα, με τον πληθωρισμό να διατηρεί τις τάσεις αποκλιμάκωσης. Χαρακτηριστικά, ο δομικός αποπληθωριστής προσωπικής κατανάλωσης, που παρακολουθεί στενά και η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed), μειώθηκε στο 2,6% τον Μάιο, σε ετήσια βάση, από 2,8%, τον Απρίλιο (Γράφημα 7α). Σε μηνιαία βάση, ο δείκτης ενισχύθηκε μόλις κατά 0,1%, τον Μάιο. Τέλος, το Υπουργείο Οικονομικών αναθεώρησε προς τα άνω, στο 1,4%, σε τριμηνιαία βάση, τον ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας των ΗΠΑ, στο πρώτο τρίμηνο του 2024.

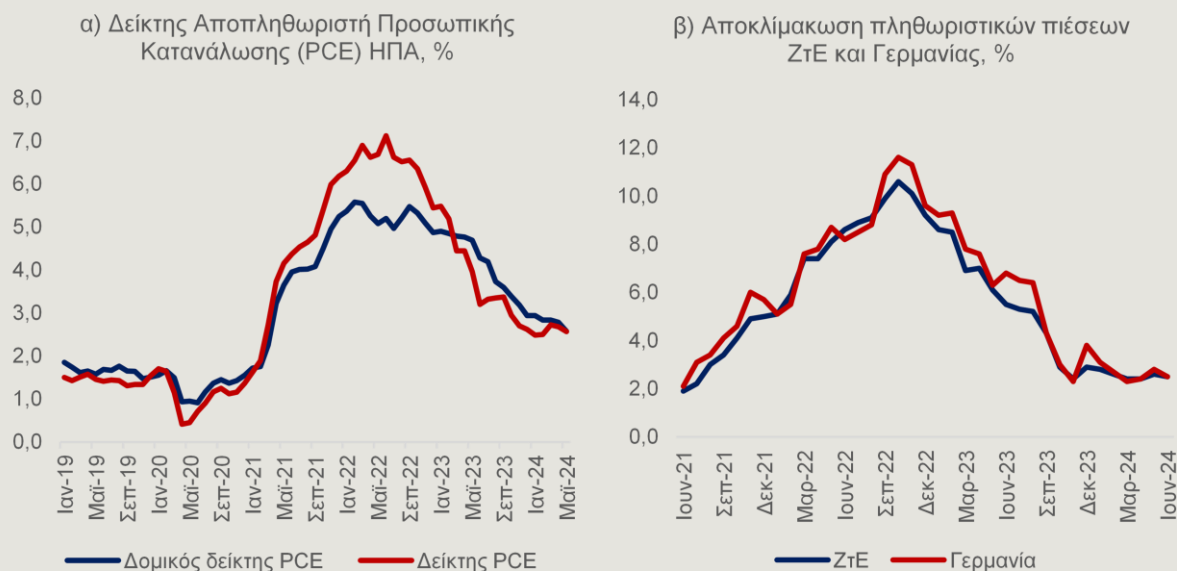
ΖτΕ ► Παραμένει η αβεβαιότητα στις αγορές, μετά από το αποτέλεσμα του πρώτου γύρου στις εκλογές της Γαλλίας. Αξίζει να αναφερθεί, ότι οι αγορές κλυδωνίστηκαν τις προηγούμενες δύο βδομάδες, υπό τον φόβο της ανόδου της ακροδεξιάς, αλλά η ενδεχόμενη αδυναμία σχηματισμού κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας έδωσε ώθηση στις αγορές την 1η Ιουλίου. Επιπλέον, να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με την πρώτη μέτρηση, ο πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ) στη Γερμανία υποχώρησε στο 2,5%, σε ετήσια βάση, τον Ιούνιο, από 2,8% τον Μάιο (Γράφημα 7β). Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι αυτές τις ημέρες διεξάγεται στην Πορτογαλία το ετήσιο συνέδριο της ΕΚΤ, όπου θα πραγματοποιηθούν συζητήσεις για την οικονομία της ΖτΕ, ενώ αναμένονται με ιδιαίτερη προσοχή οι αναφορές στη Γαλλία, αφού η άσκηση επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής θα οδηγήσει σε εκτροχιασμό τα δημόσια οικονομικά.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

- Ο δομικός δείκτης αποπληθωριστή προσωπικής κατανάλωσης του Μαΐου στις ΗΠΑ
- Ο πληθωρισμός στη ΖτΕ, τον Ιούνιο, μειώθηκε στο 2,5%
- Το αποτέλεσμα των εκλογών στη Γαλλία και ο δεύτερος γύρος
- Αυξήθηκε κατά 0,7% το ΑΕΠ, το πρώτο τρίμηνο, στο Ην. Βασίλειο

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Δείκτης Αποπληθωριστή Προσωπικής Κατανάλωσης ΗΠΑ και πληθωριστικές πιέσεις ΖτΕ

Πηγή:
Bloomberg, ΕΚΤ

Διεθνής Οικονομία► Οι εκλογές στο Ην. Βασίλειο, βρίσκονται στο επίκεντρο της προσοχής των αγορών, μετά από τη νίκη των Εργατικών, έπειτα από 14 έτη κυριαρχίας των Συντηρητικών, που χαρακτηρίστηκαν κυρίως από το Brexit, καθώς και από τις αλληπάλληλες διαταραχές. Παρόλα αυτά, η οικονομία βρίσκεται σε καλύτερη κατάσταση, με το ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 0,7% στο πρώτο τρίμηνο, σύμφωνα με τα στοιχεία της εθνικής στατιστικής υπηρεσίας. Επίσης, η αποκλιμάκωση των πληθωριστικών πιέσεων, ενδέχεται να οδηγήσει σε μείωση των επιτοκίων από την κεντρική τράπεζα του Ην. Βασιλείου (BoE) εντός του έτους. Στην Κίνα, ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών (PMI) του μεταποιητικού τομέα παρέμεινε σταθερός στο 49,5 τον Ιούνιο, επιβεβαιώνοντας έτσι τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η οικονομία στην επίτευξη δυναμικής ανάπτυξης. Τέλος, η οικονομία του Καναδά αναμένεται να παρουσιάσει επιβράδυνση στο δεύτερο τρίμηνο του έτους, μετά από την επίτευξη ανάπτυξης κατά 0,1% τον Μάιο, ενώ ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 2,9% σε ετήσια βάση, τον Μάιο, από 2,7% τον Απρίλιο. Συνεπώς, οι αγορές αναμένουν ότι η κεντρική τράπεζα του Καναδά θα διατηρήσει σταθερό το βασικό επιτόκιο, στο 4,75%, στη συνεδρίαση του Ιουλίου.

Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες και οι αγορές ομολόγων

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις), στην ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο, διαμορφώθηκαν σε αρνητικό επίπεδο, την εβδομάδα που έληξε στις 28 Ιουνίου. Οι θετικές θέσεις (υπέρ του ευρώ, "long") μειώθηκαν κατά 16.382 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα -8.431 συμβόλαια, από 7.951 συμβόλαια, την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 8).

Οριακά πτωτικές τάσεις παρατηρούνται στη συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ έναντι του δολαρίου, με την ισοτιμία, στις 2 Ιουλίου, να βρίσκεται στο 1,073 €/δολ. (Πίνακας 2), με τις πολιτικές εξελίξεις στην Γαλλία να επηρεάζουν τα στοιχεία, καθώς και τα νέα στοιχεία για τον πληθωρισμό στη ΖτΕ που επιβραδύνθηκε στο 2,5% τον Ιούνιο, από 2,6% τον προηγούμενο μήνα. Τέλος, ο δείκτης δολαρίου DXY, που μετρά το αμερικανικό νόμισμα έναντι άλλων νομισμάτων, παραμένει σε υψηλά επίπεδα (105,86).

Ελαφρώς καθοδικές τάσεις καταγράφονται στην ομολογιακή αγορά των ΗΠΑ, με την απόδοση του 10ετούς ομολόγου να ανέρχεται στο 4,43%, στις 2 Ιουλίου, ενώ το 2ετές ομόλογο κινείται υψηλότερα, στο 4,73%, μετά από την ανακοίνωση ότι η μεταποιητική δραστηριότητα στις ΗΠΑ συρρικνώθηκε, για τρίτο διαδοχικό μήνα τον Ιούνιο, στο 48,5. Στη ΖτΕ, παρατηρούνται καθοδικές τάσεις στις αποδόσεις των ομολόγων. Ενδεικτικά, η απόδοση του 10ετούς γερμανικού ομολόγου ανήλθε στο 2,58% (Πίνακας 3), στις 2 Ιουλίου. Τέλος, η διαφορά απόδοσης μεταξύ του 10ετούς ομολόγου της Ελλάδας και του 10ετούς ομολόγου της Γερμανίας (spread) βρίσκεται στις 113 μ.β.

ΠΡΟΣΕΧΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΗΠΑ:

- Δείκτης ανεργίας Ιουνίου, (5 Ιουλίου)
- Δείκτης πληθωρισμού, Ιουνίου (11 Ιουλίου)

ΖτΕ:

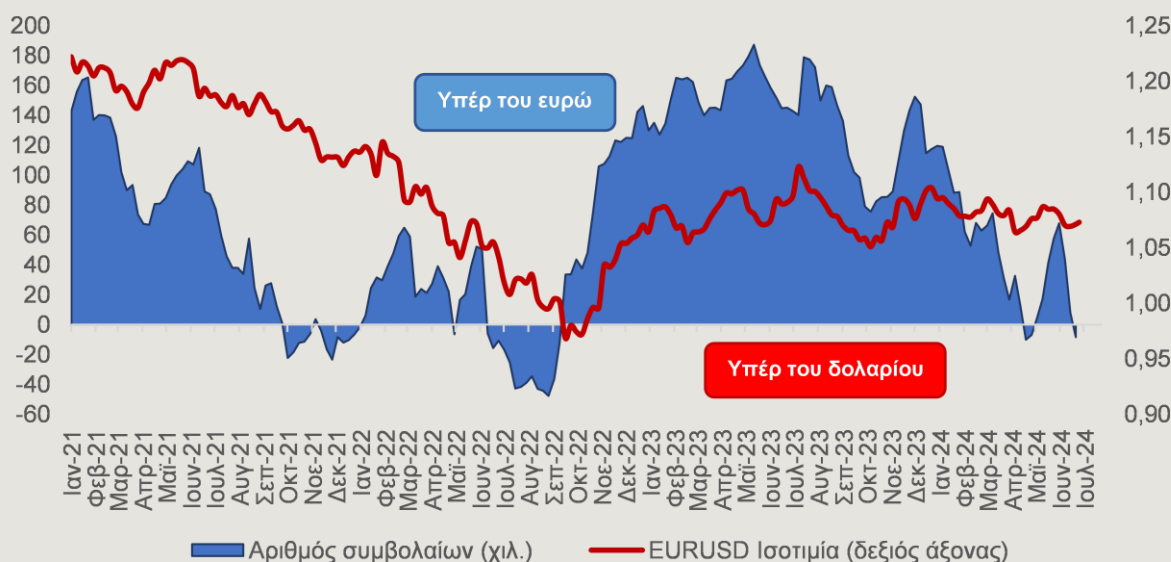
- Δείκτης βιομηχανικής παραγωγής Γερμανίας, Μαΐου (5 Ιουλίου)
- Δείκτης λιανικών πωλήσεων ΖτΕ, Μαΐου (5 Ιουλίου)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΓΟΡΕΣ:

- Δείκτης πληθωρισμού Κίνας (10 Ιουλίου)
- Δείκτης βιομηχανικής παραγωγής Ην. Βασιλείου, Μαΐου (11 Ιουλίου)

ΓΡΑΦΗΜΑ 8

Specs θέσεις για μη εμπορικές/κερδοσκοπικές συναλλαγές και Συναλλαγματική Ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Πηγές: CFTC, IMM, Bloomberg

Αγορές σε Αριθμούς

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Συναλλαγματικές Ισοτιμίες

Αγορά Συναλλάγματος				
	2-Ιουλ-24	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Εβδ. Μεταβολή (%)
Ευρώ/Δολάριο (€/\$)	1,0731	1,0714	1,0912	
Ευρώ/Στερλίνα (€/£)	0,8473	0,8446	0,8598	
Στερλίνα/Δολάριο (£/\$)	1,2665	1,2686	1,2693	
Ευρώ/Ελβετικό φράγκο (€/CHF)	0,9704	0,9586	0,9781	
Ευρώ/Γιεν Ιαπωνίας (€/JPY)	173,3077	171,1000	157,8900	
Δολάριο/Γιεν Ιαπωνίας (\$/JPY)	161,4960	159,7000	144,6800	
Ευρώ/Δολάριο Αυστραλίας (€/AUD)	1,6122	1,6119	1,6354	
Ευρώ/Δολάριο Καναδά (€/CAD)	1,4724	1,4633	1,4459	
Ευρώ/Κινεζικό γουάν (€/CNY)	7,8032	7,7827	7,9064	
Ευρώ/Τουρκική λίρα (€/TRY)	35,1289	35,3410	28,3021	
Δείκτης Δολαρίου (US dollar Index)	105,8570	105,6070	102,9880	

Πηγή:
Bloomberg

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Αποδόσεις ομολόγων και spreads έναντι 10ετούς γερμανικού ομολόγου

Διεθνείς αποδόσεις ομολόγων (%)					Ευρωπαϊκές αποδόσεις 10ετούς ομολόγου (%)				
	2-Ιουλ-24	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Εβδομαδιαία μεταβολή (σε μονάδες βάσης)		2-Ιουλ-24	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Διαφορά με ομόλογο Γερμανίας (spread)
2ετές ΗΠΑ	4,733	4,742	4,936	-0,96	Γερμανίας	2,581	2,405	2,432	
10ετές ΗΠΑ	4,432	4,248	3,855	18,40	Ολλανδίας	2,888	2,739	2,776	31
2ετές Ην. Βασιλείου	4,123	4,186	5,308	-6,26	Γαλλίας	3,300	3,162	2,972	72
10ετές Ην. Βασιλείου	4,227	4,077	4,431	14,99	Ισπανίας	3,435	3,266	3,432	85
2ετές Ιαπωνίας	0,343	0,290	-0,078	5,30	Πορτογαλίας	3,244	3,121	3,150	66
10ετές Ιαπωνίας	1,073	0,984	0,390	8,90	Ιταλίας	4,065	3,921	4,127	148
2ετές Καναδά	4,032	3,976	4,627	5,63	Ελλάδας	3,709	3,616	3,672	113
10ετές Καναδά	3,596	3,379	3,310	21,71	Κύπρος	3,335	3,245	3,779	75

Πηγή:
Bloomberg

¹ Πρόκειται για το σχέδιο της ΕΕ που ανακοινώθηκε μετά τη Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, με σκοπό τη μείωση της εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα και την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης.

² Από την Ελλάδα διέρχεται ο Διαδριατικός Αγωγός Φυσικού Αερίου (TAP) που μεταφέρει φυσικό αέριο από το Αζερμπαϊτζάν και ανήκει στον Νότιο Διάδρομο Φυσικού Αερίου, ο οποίος συνεισφέρει στη διέλευση φυσικού αερίου από την Κασπία Θάλασσα και την Μέση Ανατολή προς την Ευρώπη.

Alpha Bank Economic Research

Παναγιώτης Καπόπουλος
Chief Economist
panayotis.kapopoulos@alpha.gr

Ανάλυση Οικονομικής Συγκυρίας

Καλλιόπη-Μαρία Ζεκεντέ
Economic Research Manager
kalliopi-maria.zekente@alpha.gr

Ειρήνη Αδαμοπούλου
Expert Economist
eirini.adamopoulou@alpha.gr

Ελένη Μαρινοπούλου
Expert Economist
eleni.marinopoulou@alpha.gr

Φωτεινή Θωμάϊδου
Senior Economist
foteini.thomaidou@alpha.gr

Σπυριδούλα Κατή
Research Economist
spyridoula.kati@alpha.gr

Φώτιος Μητρόπουλος
Research Economist
fotios.mitropoulos@alpha.gr

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την πορεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιανδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιανδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματος του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του.